

ΑΠΟΦΑΣΗ 2/2022
(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της την 26.07.2021 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος της Αρχής Κ. Μενουδάκος, και τα τακτικά μέλη της Αρχής Σ. Βλαχόπουλος, ως εισηγητής, Χ. Ανθόπουλος και Κ. Λαμπρινουδάκης. Παρούσες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν οι Κ. Καρβέλη, ειδικός επιστήμονας-δικηγόρος, ως βοηθός εισηγητή, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης και Γ. Παλαιολόγου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών υποθέσεων της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα ακόλουθα:

Με την υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/136/10.1.20 καταγγελία του στην Αρχή ο Α αναφέρει ότι με την από ... σχετική αναφορά του προς τη Στρατολογική Υπηρεσία Φ κατήγγειλε ως παράνομη την αναγραφή επί του πιστοποιητικού στρατολογικής κατάστασης τύπου Α' της απαλλαγής από τη στράτευση, ζητώντας την αναθεώρηση του άρθρου 44 του Κανονισμού Οργάνωσης και Λειτουργίας των Μονάδων Κοινού Νομικού Σώματος, και ότι στις ... έλαβε την απάντηση της Στρατολογικής Υπηρεσίας, η οποία δεν αιτιολόγησε γιατί η αναγραφή της περίπτωσης της εκπλήρωσης ή της απαλλαγής θεωρείται απολύτως αναγκαία και πρόσφορη για τον σκοπό του εν λόγω πιστοποιητικού και, επομένως, η απάντησή της δεν ήταν άμεσα σχετική με το αντικείμενο της καταγγελίας, που αιτείται τη συνολική αναθεώρηση του σκοπού του εν λόγω πιστοποιητικού.

Επίσης με την ως άνω καταγγελία και με την από ... συμπληρωματική καταγγελία του στην Αρχή αναφέρει ότι έλαβε εκπρόθεσμη απάντηση από το ΓΕΕΘΑ, στο οποίο επίσης στρεφόταν η από ... αναφορά του, στις ... (μετά το πέρας των 60 ημερών από την αρχική επιστολή στις ... και χωρίς να έχει προηγηθεί αίτημα για παράταση εντός 30 ημερών), στην οποία ωστόσο, δεν αιτιολογείται γιατί η αναγραφή της εκπλήρωσης/απαλλαγής θεωρείται απολύτως αναγκαία και πρόσφορη για την εξυπηρέτηση του σκοπού του πιστοποιητικού και το ευρύτερο δημόσιο συμφέρον, και, συνεπώς νόμιμη.

Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τα επισυναπτόμενα στην καταγγελία έγγραφα, στο από ... με αριθ. ... πιστοποιητικό που έλαβε ο καταγγέλλων από τη Στρατολογική Υπηρεσία Φ αναγραφόταν ότι *«δεν έχει εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις και δεν υπέχει σήμερα καμία στρατιωτική υποχρέωση, επειδή έχει απαλλαχθεί από την υποχρέωση στράτευσης»*.

Κατόπιν τούτου, ο καταγγέλλων με την προαναφερόμενη από ... καταγγελία του στη Στρατολογική Υπηρεσία Φ και στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας κατήγγειλε ως παράνομη την αναγραφή επί του πιστοποιητικού, της απαλλαγής από τη στράτευση, καθότι όπως υποστηρίζει, η εν λόγω αναγραφή αποτελεί ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο και είναι περιττή σε σχέση με τον σκοπό του πιστοποιητικού, διότι αποκαλύπτει εμμέσως ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, εκθέτοντας τον ενδιαφερόμενο σε κίνδυνο διάκρισης. Με την ίδια καταγγελία ζητούσε την αναθεώρηση του άρθρου 44 του Κανονισμού Οργάνωσης και Λειτουργίας των Μονάδων Κοινού Νομικού Σώματος.

Σε απάντηση της καταγγελίας, η Στρατολογική Υπηρεσία Φ στο από ... σχετικό έγγραφό της ανεφερε ότι εμμένει στο σύννομο της έκδοσης του Πιστοποιητικού Στρατολογικής Κατάστασης τύπου Α΄ που παρέλαβε κατόπιν αίτησής του ο καταγγέλλων, καθόσον το περιεχόμενό του είναι σύμφωνο με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο περί νόμιμης επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τις σχετικώς εκδοθείσες αποφάσεις και διαταγές.

Επίσης, ο καταγγέλλων έλαβε απάντηση από το ΓΕΕΘΑ στις ... σύμφωνα με την οποία η αναγραφή της εκπλήρωσης/απαλλαγής στο πιστοποιητικό στρατού τύπου Α΄ θεωρείται απολύτως αναγκαία και πρόσφορη για την εξυπηρέτηση του σκοπού του πιστοποιητικού και το ευρύτερο δημόσιο συμφέρον, και, συνεπώς νόμιμη.

Η Αρχή στο πλαίσιο διερεύνησης των καταγγελλομένων, απέστειλε το υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2241/24.3.20 έγγραφο για παροχή διευκρινίσεων σχετικά με την καταγγελία του Α στη Στρατολογία Φ και το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας στην από 27.4.20 απάντησή του στην Αρχή ανέφερε τα εξής: α) η αναγραφή της απαλλαγής από την υποχρέωση στράτευσης του υποκειμένου των δεδομένων επί του πιστοποιητικού στρατολογικής κατάστασης δεν τελεί καθ' υπέρβαση των ορίων που τίθενται από τις κείμενες διατάξεις περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως έχει ήδη αποφανθεί η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, με τις υπ' αριθ. 1620/2000 και 159/2014 αποφάσεις, β) ο ισχυρισμός του καταγγέλλοντος περί έμμεσης αποκάλυψης ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων διά της ως άνω μεταβολής δεν ευσταθεί, καθώς αφενός έχει ήδη κριθεί με την απόφαση 159/2014 της Αρχής ότι η απλή αναγραφή της απαλλαγής από τη στράτευση δεν συνιστά ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο, αφετέρου, στις διατάξεις του ν. 4624/19 δεν απαντάται πλέον η έννοια των ευαίσθητων δεδομένων, με συνέπεια να μην υφίσταται πλέον η σχετική διάκριση μεταξύ προσωπικών και ευαίσθητων δεδομένων που προέβλεπε ο ν. 2472/97 και να μην υφίσταται διαβάθμιση ως προς την παρεχόμενη προστασία, γ) ως προς την υφιστάμενη μορφή των πιστοποιητικών στρατολογικής κατάστασης έχουν ληφθεί υπόψη οι κείμενες διατάξεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, καθώς και οι σχετικές αποφάσεις της Αρχής, δ) με δεδομένο ότι, οι προβλεπόμενοι στον νόμο λόγοι απαλλαγής από τη στράτευση ποικίλλουν ως προς τη φύση τους, δεν είναι δυνατό να συναχθεί από τρίτους η αιτία της απαλλαγής του υποκειμένου των δεδομένων, ούτε να κινδυνεύσει ο ενδιαφερόμενος να αποτελέσει θύμα δυσμενών διακρίσεων εξαιτίας αυτής, ε) ο ισχυρισμός του περί πρόσβασης τρίτων προσώπων στα δεδομένα του απαλλαγέντος από τη στράτευση δεν ευσταθεί, καθώς, κατά κανόνα τρίτοι στερούνται πρόσβασης στα εν λόγω δεδομένα, με εξαίρεση φυσικά την περίπτωση του νόμιμα εξουσιοδοτηθέντος από το υποκείμενο των δεδομένων προσώπου, στ) εφόσον το αιτούμενο πιστοποιητικό υποβληθεί σε υπηρεσία του ευρύτερου δημόσιου τομέα, στο πλαίσιο σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου, η τυχόν απόρριψη του αιτήματός του από την εν λόγω υπηρεσία οφείλει να φέρει νόμιμη αιτιολογία, ως εκ τούτου και δεδομένου ότι η δράση της Δημόσιας Διοίκησης διέπεται από την αρχή

της ίσης μεταχείρισης, δεν καταλείπεται περιθώριο δυσμενούς διάκρισης εξαιτίας της απαλλαγής του από την υποχρέωση στράτευσης και ζ) το περιεχόμενο του υπόψη πιστοποιητικού στρατολογικής κατάστασης εναρμονίζεται πλήρως με την κείμενη νομοθεσία περί προστασίας από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τις σχετικές εκδοθείσες αποφάσεις και διαταγές.

Η Αρχή, μετά από την εξέταση της καταγγελίας και των στοιχείων του φακέλου της και αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγητή, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης, μετά από διεξοδική συζήτηση

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 1 του ΓΚΠΔ, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει μεταξύ άλλων α) να υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων («νομιμότητα, αντικειμενικότητα και διαφάνεια»), β) να συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και να μην υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς, γ) να είναι κατάλληλα, συναφή και να περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία («ελαχιστοποίηση των δεδομένων») και δ) να είναι ακριβή και, όταν είναι αναγκαίο, να επικαιροποιούνται.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 42 του Κανονισμού Οργάνωσης και Λειτουργίας του Κοινού Νομικού Σώματος, οι στρατολογικές μεταβολές καταχωρούνται στις στρατολογικές μερίδες από το προσωπικό της Υπηρεσίας, που είναι αρμόδιο για την έκδοση της σχετικής διοικητικής πράξης και αποτελούν απόρρητα στοιχεία που δεν κοινοποιούνται σε τρίτους, ο τύπος δε των μεταβολών που καταχωρούνται στα αρχεία καθορίζεται με διαταγές που εκδίδονται από το ΓΕΕΘΑ. Η τήρηση του απορρήτου είναι υποχρέωση και ευθύνη που απορρέει από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, ενώ κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η γνωστοποίηση σε τρίτους μεταβολών ή στοιχείων από τα μηχανογραφικά

αρχεία και τα στρατολογικά μητρώα, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που τίθενται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία περί προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για τους λόγους που αναφέρονται αποκλειστικά σε αυτή.

Ακόμη, σύμφωνα με το άρθρο 44 του Κανονισμού Οργάνωσης και Λειτουργίας του Κοινού Νομικού Σώματος, τα πιστοποιητικά στρατολογικής κατάστασης χρησιμοποιούνται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι ενδιαφερόμενοι επιθυμούν την πιστοποίηση της στρατολογικής τους κατάστασης ή την πιστοποίηση όλων ή ορισμένων στρατολογικών μεταβολών τους. Για την λήψη απόφασης σχετικά με την αναγραφή όλων ή ορισμένων μεταβολών, λαμβάνεται υπόψη ο σκοπός για τον οποίο αιτείται ο ενδιαφερόμενος την έκδοση του πιστοποιητικού, και εφόσον αυτός δεν συνάγεται με σαφήνεια από τη σχετική αίτηση, αναγράφονται στο πιστοποιητικό οι μεταβολές κατάταξης και απόλυσης, απονομής βαθμών αξιωματικού και ορκομωσίας, αναγνώρισης χρόνου υπηρεσίας και εισόδου στην εφεδρεία και ο χρόνος που δεν λογίζεται ως χρόνος πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας. Για την έκδοση των πιστοποιητικών λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Μεταβολές που αναφέρονται στην ακαταλληλότητα για στράτευση ή σε χορήγηση αναβολής για λόγους υγείας ή μετατόπιση κατάταξης για λόγους υγείας ή σε κρίση σωματικής ικανότητας αναγράφονται εναρμονισμένες σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Είναι όμως δυνατόν, εφόσον ρητά το ζητήσει ο ενδιαφερόμενος στην αίτησή του, να αναγραφούν και οι μεταβολές αυτές, όπως έχουν καταχωρηθεί στη στρατολογική του μερίδα. Για τους διατελούντες σε ανυποταξία ή λιποταξία δεν εκδίδεται πιστοποιητικό στρατολογικής κατάστασης.

3. Προκειμένου τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας, ήτοι επεξεργασίας σύμφωνα προς τις απαιτήσεις του ΓΚΠΔ, θα πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις εφαρμογής και τήρησης των αρχών του άρθρου 5 παρ. 1 ΓΚΠΔ.

Τα πιστοποιητικά στρατολογικής κατάστασης που εκδίδονται από τα στρατολογικά γραφεία με βάση τα στοιχεία που είναι καταχωρισμένα στη στρατολογική μερίδα πρέπει να περιλαμβάνουν μόνον όσες πληροφορίες είναι

απαραίτητες για τον σκοπό για τον οποίο χορηγούνται. Η αναγραφή οποιουδήποτε άλλου στοιχείου που δεν ανταποκρίνεται στον σκοπό αυτό είναι περιττή και αντίκειται στις αρχές της αναλογικότητας, της προσφορότητας και της ελαχιστοποίησης της επεξεργασίας που θέτουν οι προαναφερόμενες διατάξεις του ΓΚΠΔ.

Συγκεκριμένα, βασικός σκοπός του πιστοποιητικού στρατολογικής κατάστασης γενικού περιεχομένου, πιστοποιητικού τύπου Α', αποτελεί η πιστοποίηση ότι κάποιος δεν υπέχει πλέον στρατιωτικές υποχρεώσεις. Η αναγραφή, επομένως, στο πιστοποιητικό οποιουδήποτε άλλου δεδομένου αντίκειται στις ανωτέρω αρχές και, συνεπώς, είναι παράνομη. Οίκοθεν νοείται ότι στο χορηγούμενο πιστοποιητικό νομίμως περιλαμβάνονται περισσότερα στοιχεία ή και όλες οι στρατολογικές μεταβολές εφόσον απαιτούνται κατά τον νόμο για τον σκοπό, για τον οποίο χορηγείται το πιστοποιητικό. Προς την άποψη αυτή, η οποία ερείδεται στον ΓΚΠΔ, είναι εναρμονισμένη η προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 44 του Κανονισμού Οργάνωσης και Λειτουργίας του Κοινού Νομικού Σώματος, με την οποία προβλέπεται ότι τα πιστοποιητικά στρατολογικής κατάστασης χρησιμοποιούνται στις περιπτώσεις στις οποίες οι ενδιαφερόμενοι επιθυμούν την πιστοποίηση της στρατολογικής τους κατάστασης ή την πιστοποίηση όλων ή ορισμένων στρατολογικών μεταβολών τους, ότι για την αναγραφή όλων ή ορισμένων μεταβολών, λαμβάνεται υπόψη ο σκοπός για τον οποίο ζητεί την έκδοση του πιστοποιητικού ο ενδιαφερόμενος και ότι για την έκδοση των πιστοποιητικών λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

4. Στη περίπτωση της καταγγελίας του Α, χορηγήθηκε στον καταγγέλλοντα πιστοποιητικό στρατολογικής κατάστασης τύπου Α', *«ύστερα από σχετική αίτηση για κάθε νόμιμη χρήση»*, όπως αναγράφεται στο ίδιο το πιστοποιητικό, στο οποίο βεβαιώνεται ότι ο καταγγέλλων *«δεν έχει εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις και δεν υπέχει σήμερα καμία στρατιωτική υποχρέωση, επειδή έχει απαλλαχθεί από την υποχρέωση στράτευσης»*.

Σύμφωνα, όμως με όσα αναφέρονται ανωτέρω, το πιστοποιητικό αυτό μη νομίμως περιέχει την πληροφορία ότι ο καταγγέλλων δεν έχει εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις και ότι έχει απαλλαγεί από την υποχρέωση

στράτευσης, αφού δεν χορηγήθηκε για συγκεκριμένο σκοπό, για τον οποίο ήταν κατά νόμο αναγκαίο να βεβαιωθούν τα στοιχεία αυτά, αλλά για κάθε νόμιμη χρήση. Στην περίπτωση αυτή, επομένως, αρκούσε η βεβαίωση ότι ο καταγγέλλων δεν υπέχει στρατιωτικές υποχρεώσεις.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή

ΚΑΛΕΙ το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, να εκδώσει για τον καταγγέλλοντα εκ νέου το πιστοποιητικό στρατολογικής κατάστασης τύπου Α' με την αναγραφή μόνον του δεδομένου ότι δεν υπέχει πλέον καμία στρατιωτική υποχρέωση.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Κων/νος Μενουδάκος

Γεωργία Παλαιολόγου